

دکتر فریدون سیامک‌نژاد

مقدمه

صبح که از خانه بیرون می‌زنیم تا راهی محل کار شویم، با افراد زیادی برخورد می‌کنیم و روبه‌رو می‌شویم که هر کدام می‌تواند برای انسان خاطره‌انگیز باشد. از برخورد احتمالی با رفتگر زحمتکش محله گرفته تا دیدن کسانی که هر یک به‌دلیلی سر راهمان قرار می‌گیرند و ممکن است اگر قدیمی محل باشیم، سلام و علیکی هم با ما داشته باشند. از وقتی سوار وسیله نقلیه عمومی اعم از اتوبوس، مترو یا تاکسی می‌شویم تا زمانی که آن را ترک می‌گیریم، کسانی را می‌بینیم و حرف‌هایی می‌شنویم که هر کدام آن‌ها می‌تواند خاطره‌ای برایمان باشد، یا خاطره‌ای را از زمان‌های دور برایمان زنده کند. به محل کار هم که می‌رسیم و کار را شروع می‌گیریم، بستگی به نوع کاری که داریم، هم‌ه‌اش می‌تواند تداعی‌کننده مسأله یا احیاناً خاطره‌ای باشد. حالا اگر کارمان طوری باشد که ارتباط مستقیم با مردم داشته باشیم، به اندازه تفاوت بین انسان‌ها و مردمی که برای کارشان به ما مراجعه می‌کنند، می‌توانیم حرف برای گفتن داشته باشیم و خاطره برای بازگو کردن.

با این صغری و کبری چیدن‌ها می‌رسیم به این که داروخانه از جمله مکان‌هایی است که کار کردن در آن، یک دنیا حرف برای گفتن و یک سینه خاطره برای بازگو کردن دارد. بنابراین، تصمیم گرفتیم تا مسایل به‌وجود آمده در داروخانه را تحت عنوان «یادداشت‌های داروخانه» قلمی کنیم. مطالبی که در پی می‌آید، حاصل این تلاش و نتیجه حضور در داروخانه در برخورد با بیماران و مسایل جاری داروخانه است. تا چه قبول افتد و چه در نظر آید.

یادداشت ۱

نسخه مربوط به پسر بچه‌ای ۹ ساله بود که توسط مادرش ارایه شد. در نسخه هم استامینوفن ۳۲۵ میلی‌گرمی و هم شربت پزودوافدرین نوشته شده بود. برای مادر بچه توضیح دادم که قرص سرماخوردگی موجود در نسخه، هم استامینوفن دارد (۸۰ میلی‌گرم)، هم پزودوافدرین (۷/۵ میلی‌گرم) دارد. بنابراین، اگر بچه سرماخوردگی دارد، قرص سرماخوردگی کودکان هم مسکن دارد، هم ضداحتقان دارد و هم دارای آنتی‌هیستامین می‌باشد. متأسفانه به دلیل عدم اطلاع همکاران پزشک از ترکیب قرص‌های سرماخوردگی، اعم از کودکان و بزرگسالان، داروی اضافی برای بیمار تجویز می‌کنند!

یادداشت ۲

خانمی به داروخانه مراجعه کرد و عنوان نمود که مربی بهداشت مدرسه دخترش، چون بچه‌ها شپش گرفته‌اند، توصیه به مصرف شامپو پرمترین کرده است. از استحمام دخترش سؤال کردم که پاسخ داد معمولاً هفته‌ای یک بار حمام می‌کند. ضمن این که به ایشان یادآوری کردم که هفته‌ای یک بار استحمام برای دخترشان و حتی خودشان کم است، شامپو پرمترین به ایشان دادم و چگونگی مصرف آن را هم برایشان تشریح کردم. البته، به ایشان یادآوری کردم که دخترشان حداقل یک روز در میان استحمام کنند و هر بار هم شامپو پرمترین را در انتهای استحمام استفاده نمایند.

یادداشت ۳

میزان گرمای بدن انسان که به وسیله درجه تب اندازه‌گیری می‌شود، نشان‌دهنده سلامتی یا احياناً تب داشتن فرد است. وقتی درجه تب بیش از چهل و دو را نشان دهد، بحرانی بودن حال فرد را نشان می‌دهد. میزان‌الحراره داروخانه و در واقع، درجه تب بازار دارویی هم، مراجعه مکرر افراد به داروخانه برای یک داروی خاص یا مثلاً شیر خشک است. هر چه بیشتر باشد، دلیلی بر کمبود دارو یا شیرخشک در بازار دارویی است. فعلاً به دلیل نبودن یا کمبود بعضی از داروهای حیاتی و مورد نیاز اورژانس بیماران، شاخص میزان‌الحراره بازار دارویی بالا است!

یادداشت ۴

اولین هفته تعطیلات نوروز تمام شده بود و هفته دوم که هم شهر نیمه تعطیل بود و هم داروخانه خلوت بود، مردی به داروخانه مراجعه کرد و قرص دیفنوکسیلات خواست. به تکنیسین داروخانه گفتم که یک ورق قرص لوپرامید به ایشان بدهد. به شدت اعتراض کرد و اصرار داشت که حتماً قرص دیفنوکسیلات بگیرد! به ایشان تذکر دادم که اگر قرص دیفنوکسیلات را برای درمان اسهال می‌خواهد، که لوپرامید همان کار را می‌کند و کفایت دارد. اگر هم مقصود دیگری در کار است، بدون نسخه از ارایه آن معذوریم!

یادداشت ۶

اول از قفسه داروهای خارجی شروع شد. هر روز مثل گلوله برف در هوای آفتابی، ذره‌ذره آب می‌شد و تحلیل می‌رفت تا این که الان مثل سرکچلی شده. در واقع، یکی بود یکی نبود است! مقصودم از این صغری کبری بافتن‌ها، کمبودهای داروهای خارجی در داروخانه است. البته، بسیاری از این داروهای خارجی، مشابه داخلی هم دارند که به خوبی جایگزین می‌شوند و مشکل بیمار را حل می‌کنند. ولی متأسفانه به سختی از نسخه همکاران پزشک حذف می‌شوند و باعث سرگردانی بیماران می‌شوند. ورود وزارت بهداشت به این جایگزینی مشکل را کمتر خواهد کرد!

یادداشت ۵

در یکی از روزهای بین تعطیلات عید نوروز بود که یکی از اقوام با سوزش شدید مجرای ادرار و کمی خون در ادرار مراجعه کرد. با یکی از دوستان پزشک تماس گرفتم و بعد از چاق سلامتی، مشکل را برایش شرح دادم. توصیه‌اش این بود که به دلیل احتمال عفونت ادراری، قرص سیپروفلوکساسین و قرص فنازوپیریدین جهت شستشوی مجاری ادراری به ایشان بدهم. داروها را دادم و دستورش را هم گفتم و دست آخر هم توصیه کردم که بعد از تعطیلات حتماً آزمایش کشت ادرار بدهد تا از بهبود کامل عفونت، اطمینان حاصل کند.

